

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

Quantum nocet prædicatorem non habere. ca. 18.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

ere, & ab ipso rege regum reprobari? Regnum tibi si hostis non abstulerit, certe auferet mors, quæ semper propinquior est quam creditur. Cælestis vero beatitudinis præmium, perpetuum est & perenne. Nullius minas metuet, qui illud consecutus fuerit, nullos casus formidabit, semperq; felix ac beatus erit, quem semel dominus in suum receperit regnum. Et si ad tantum ac tale bonum per sanctorum doctrinam peruenitur, nulli dubium est quin super omnia conducibile sit, sanctas in ecclesia auctoritate prædicationes, & earum institutionibus in vitam dirigi virtutum. Audisti quantum expedit habere vitæ institutorem, audi e diuerso, quanti detrimenti sit eo carere.

Quantum nocet prædicatorem non habere. Caput. XVIII.

Malarum voluptatum ille cebris delinuiti homines, in omne nephas licèter irruet, si nemo sit qui improbe luxuriantes eloquij viribus coerceat atque moderetur, & futurorum expectatione a præsentium cura auertat, vt vel pœnarum metu, vel spe præmiorum a vitijs ad virtutem transferantur. Hoc Salomon in Proverbijs testatur, dicens: Cum propheta defecerit, dissipabitur populus. Dissipabitur utiq; populus, non corporum motu, sed quod deterius est, inconstantia moris, carni magis q̄ sp̄i seruiendo. Neq; enim fieri potest, vt sit ibi virtuti locus, vbi non est qui doceat virtutem. Hinc idē ait: Vbi nō sunt boues, præsepe vacuum est: vbi autem plurimæ segetes, ibi manifesta fortitudo bouis. Nam quemadmodum de labore bouum paleis ac feno impletur præsepe, ita per studium prædicationis auditorum corda imbuuntur præceptis iustitiæ, exemplisq; virtutum & fructum faciunt operando quæ didicerint. Atq; tunc bouis triturationis, cuius os vinciri lex prohibet, fortitudo apparet, cū in plebe, vbi lolium & steriles auenæ erant, bonarum actionum seges exurgit. Porro vbi nō sunt boues isti, ibi præsepe non solum vacuum est, sed etiā immundum. Tunc enim luxuriæ frenata laxat, gulæ ventricq; indulget, tunc impa-

Prou. 20.

Prou. 14.

Amos. 8.

Thren. 4

dicitia amittit verecundiam, in iustitiâ metum, avaritia modestiam: tunc odia concipiuntur, iræ exardescunt, rixæ sæviunt, & quo libet flagitiî genere libere peccatur, cum non adest qui peccantes verbo correptionis castiget, & sermonibus doctrinæ salutaris inciter ad probitatem. Fit autem plerunq; ut plebs aliqua propter scelerum magnitudinem cordisq; duritiam indigna sit, cui deus mittat sui verbi doctorem. Vnde per Amos prophetam ait: Mittam famem in terram, non famem panis, neq; sitim aquæ, sed audiendi verbum dñi. Itaque verendum est, si in ciuitate suis temporibus non affuerit euangelicæ disciplinæ prædicator, ne ad extremum vsque scelerum peruentum sit. Quod cum acciderit, nihil reliquum est, nisi ut funditus auertatur gens illa & pereat, quæ ab eo, cuius nutu cuncta sustentantur, derelicta erit. Sunt præterea qui discere quidem vellent, sed non est qui doceat: esuriunt & sitiunt iustitiâ, & non inuenitur, a quo præceptis iustitiæ saturentur. Hos deplorat Ieremias, & ait: Adhæsit lingua lactantis ad palatum eius in siti. Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Hi certe miseratione digni, quia dum bonis exaturari cupiunt, malis quomodo sciunt, abstinent. Ne quem autem scrupulum patiantur erroris, orandum est ut mittat dñs operarios in messem suam. Quicquid interim patiuntur, pastore culpa fit, qui præsumt ecclesijs, & dum seipsum pascunt, gregis esurgentis periculum negligunt. Quod si eorum incuria ovis aliqua perierit, sanguinis eius rei erunt. Dñs Iesus redemptor noster aluit turbam in deserto, ne deficient in via: ut ostenderet eos in via vitæ deficere, qui non habent ducem, a quo produci possint ad vitam. Nulla autem maior homini contingere potest pernicietas, quam a recti honestiq; tramite deuiare. Tam ergo malum est carere vitæ vocis hortatoribus, ad coercenda vitia virtutesq; capessendas, quam bonum eos habere. Quare vos omnes, qui in deserto sæculi huius vitam agitis, & terrenarum rerum sollicitudinibus occupamini, quærite pius quærite sanctum opportunis temporibus vobis monitorem, qui declamante & modestius discatis viuere, & me-

liora possitis sperare. Vos quæ qui dono dei spiritali doctrinæ scientiam estis consecuti, incumbite operi officii et prædicandi ac docendi. Cogitate quanti apud deum metiri sit, catholicis fidelibusque præceptis erudire indoctos, & vel unum vel alterum Christo lucrari. Quanta etiam dilectionis argumentum, omnes docere, ut omnes vobiscum simul saluentur. Non sit vobis graue. vrbes, vicus, regionesque percurrere, & illos imitari, de quibus scriptum est In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terre & psal. 18
 ba eorum. Qui non modo illos qui tunc erant, docuerunt, verum etiam posteros omnes qui sunt quique deinde erunt, ad quoscumque scripta illorum puenerint. Ac ne quid ex his quæ in terra fiunt, sanctorum labore doctorum maius esse credatis, hoc labore fundata est Christi ecclesia, hoc ædificata, hoc permanet & aduersum hæreses inuicta, & aduersum vitia immobilis, nisi enim scripsissent illi, quibus datum fuit nosse mysterium regni dei, quæ nunc quæ sunt discerere quæ doceret? A prophetis, ab apostolis, a reliquis ecclesie sanctæ magistris didicimus, quæ nunc docemus. Ipsorum profecto qui discipulus non fuerit, non poterit esse utilis præceptor aliorum.

De corporis manuumque labore. Ca. xix.

Quoniam vero prædicandi ac docendi exercitatio ad eruditos tantum pertinet, simplicibus & indoctis eam dabimus exercitacionem, quæ corporis manuumque labore constat. Iuuat enim post soluta precatationum sacrificia operis aliquid facere, ut habeat mens & cogitatio in quæ se occupet, & minus libera sit facultas euagandi per illas rerum temporalium vanitates, quæ vel iuitis nobis obrepere interdum & obuersari animo solent. Honestus quoque labor monacho conuenit, aut legere aut scribere quæ sancta sunt pingere etiam vel fingere sanctorum imagines, quarum contemplatione accendatur ad salutem. Item in horto plantas ponere, sarculo inutiles herbas excerpere, humum ligone versare, riuulis irrigare, & si quid aliud res exegerit, olitoris opera perficere. Præceptum est enim: Non oderis laboriosa opera, & agri- Ecc. 7
 colationem creatam ab altissimo. Præterea fiscellas len